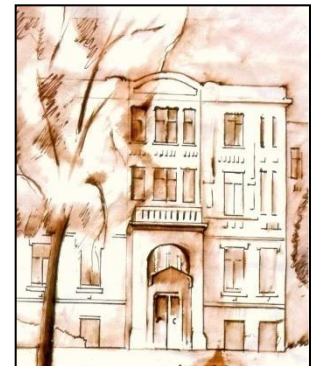

Vesekövesség kezelése

Dr. Szendrői Attila

European Board of Urology
képzőhelye

A kőképződés folyamata

paraerenalis: felszívódási zavarok, anyagcsere-betegségek, szomjazás
renalis: tubulusdiszfunkció
postrenalis: húgyúti fertőzés

oldhatóságnövelők
(Mg, citrát, pirofoszfát) hiánya

papillakárosodás
Randall-plaque
véralvadék
idegen test

mozgáshiány
fejlődési rendellenesség
húgyúti pangás
idegen test

túltelítődés

heterogén
nukleáció

homogén
nukleáció

crystalluria

kristályok
konglomerátumok
kőmagok

kőmagrögzés
kőmagretenció

növekedés

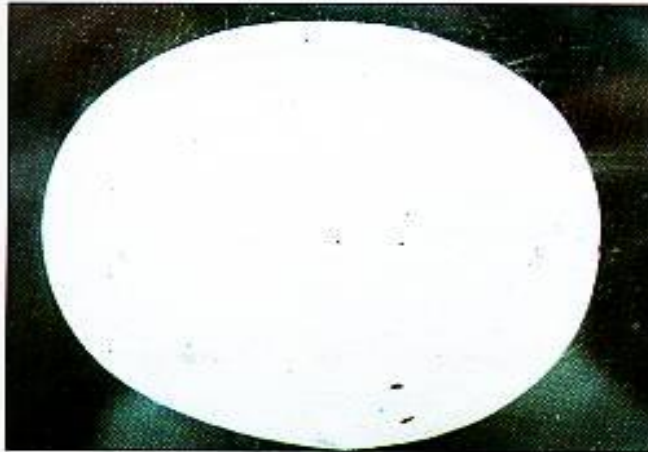
kő

A GYAKORI KŐALKOTÓK JELLEMZŐ TULAJDONSÁGAI

Kémiai összetétel (ásványtani név)	Vizelet-pH	Jellemző tulajdonságok
Kalcium-oxalát-monohidrát (whewellit)	5,5-6,4	Sötétbarna, szürkésfekete, többnyire sima, tömör, nagyon kemény, réteges
Kalcium-oxalát-dihidrát (weddellit)	5,5-6,4	Csillogó, üvegszerű, lazán összenőtt, rideg, törékeny kristályok
Kalcium-foszfátok (whitlockit, hidroxil- és karbonát-apatit stb.)	6,2-7,5	Fehérek, puhák, krétaszerűek, mikroszkóposan is amorfak
Magnézium-ammónium- foszfát-hexahidrát (struvit)	6,5-8,3	Fehér, áttetszően kristályos, koporsófedél alakú mikrokristályok
Húgysav	4,6-5,5	Vörösesbarna, tömör, kemény, réteges
Cisztin	5,5-7,0	Sárgás, áttetsző, borostyánszerű

Examples of stones

542

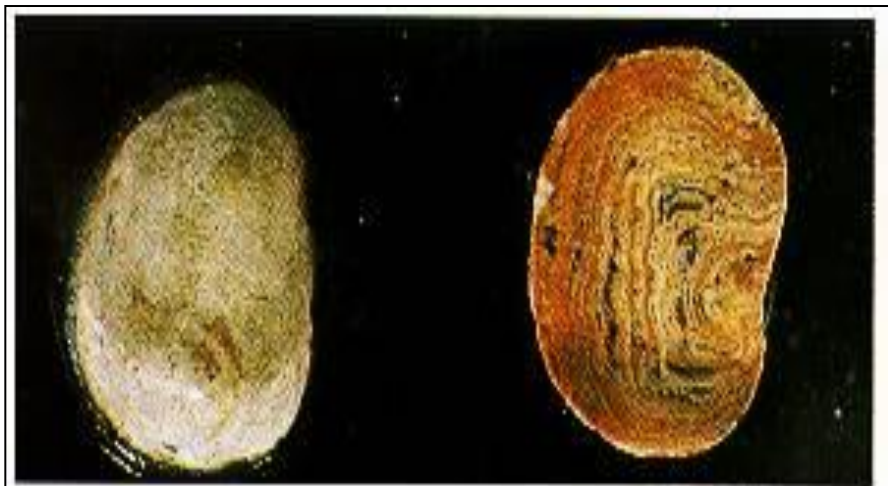
542 Phosphate stone. This is regular, spherical, and almost white.

543 Phosphate stone. The surface is irregular and pitted, but on section laminations are clearly seen with the central areas.

544 Uric acid stone. They show a brown discoloration caused by blood pigment. The stones are softer and the laminations and central nucleus are clearly seen. They are frequently radiolucent.

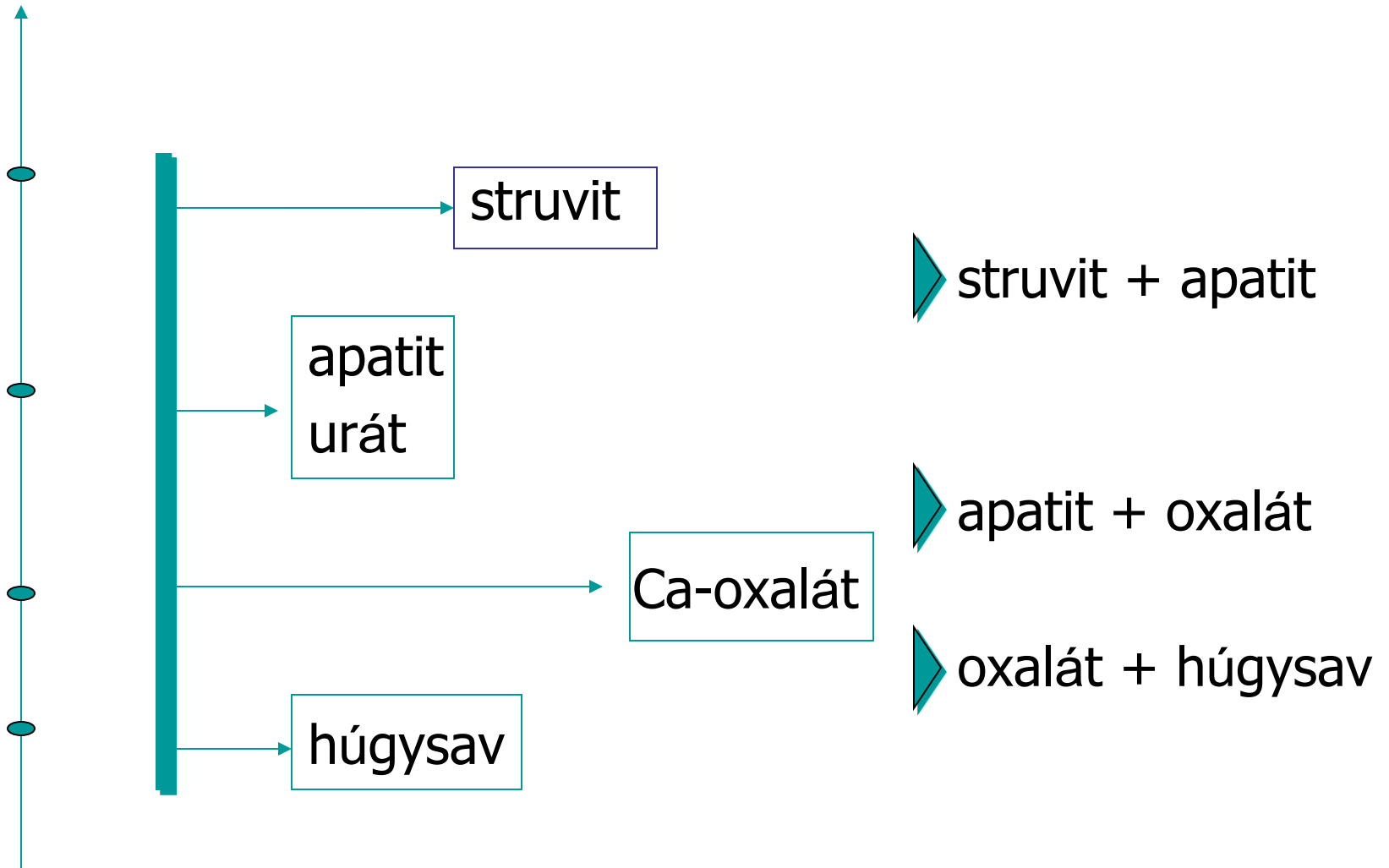
545 Uric acid stone. Another view, showing a more irregular stone in which the core is close to the periphery, probably caused by the splitting of the calculus.

546, 547 Two examples of oxalate stone. They consist of monohydrate centres with secondary sharp spicules of the dihydrate crystals on the surface. Deposition of calcium phosphates will facilitate the development of a 'jackstone'.

A gyakori kőalkotók elhelyezkedése a pH-skálán

Vizelet-pH

A HÚGYÚTI KÖVEK OSZTÁLYOZÁSA

Kémiai összetétel	Helyzet	Nagyság	Sugárelnyelő- képesség
Ca _{ox} . Monohidrát	papilla		poz. árnyék
Ca _{ox} . Dihidrát	kelyhek	változó forma és felszín	
Ca foszfátok	vesemedence		halv. poz.
CaNH ₄ PO ₄	ureter		
Húgysav	hólyag	korallkő	nem ad árnyékot
Cystin	húgycső		(IVP - neg. kő)

AZ UROLITHIASIS KLINIKAI TÜNETEI

Colica

Az üregrendszer vagy a vesetok feszülése

Helye intenzitása a kő nagyságától, helyétől függhet

Kisugárzás, kísérotünet– hányinger, hányás
diff. dg. -peritonitis

Hematuria

mikroszkópos

makroszkópos

Láz

infekció

alarmirozó
tünet

hidegrázás

nyomásérzékenység

A VESEGÖRCS KEZELÉSE

Görcsoldás

Spasmoliticum +
analgeticum

Hospitalisatio szükséges (<10%)

- Ha:**
- orális medicatióval nem uralható
  - anuria van (solitaer vese)
  - obstructio, inficiált vizelet, láz jelentkezik (azonnali megoldást (PNS) igényel) és
  - a kő > 6 mm, a spontán ürítésre kevés az esély; korai megoldás eredménye jobb

Minden egyéb (90%) járóbetegként kezelhető

- **Vízlökés:** csökkenti az ureterperistalticát, és a spontán ürülés esélyét!
- **Követ felfogni**
- **Kőanalysis**
- Megelőzően ép vesénél irreversibilis károsodás nélkül max. 4 hét a várakozás

DIAGNÓZIS - DIFFERENCIÁLDIAGNÓZIS

- Ultrahangvizsgálat
  - Echodens képlet
  - Pangás (75%)
  - Ureterkónél 25% álnegatív
- Natív rtg. felvétel (96% poz.)
- IVP (Nem sürgősségi vizsgálat, de teljes, a terápia alapját képező dg-hoz szükséges. Késői, akár 24 órás felvételek.)

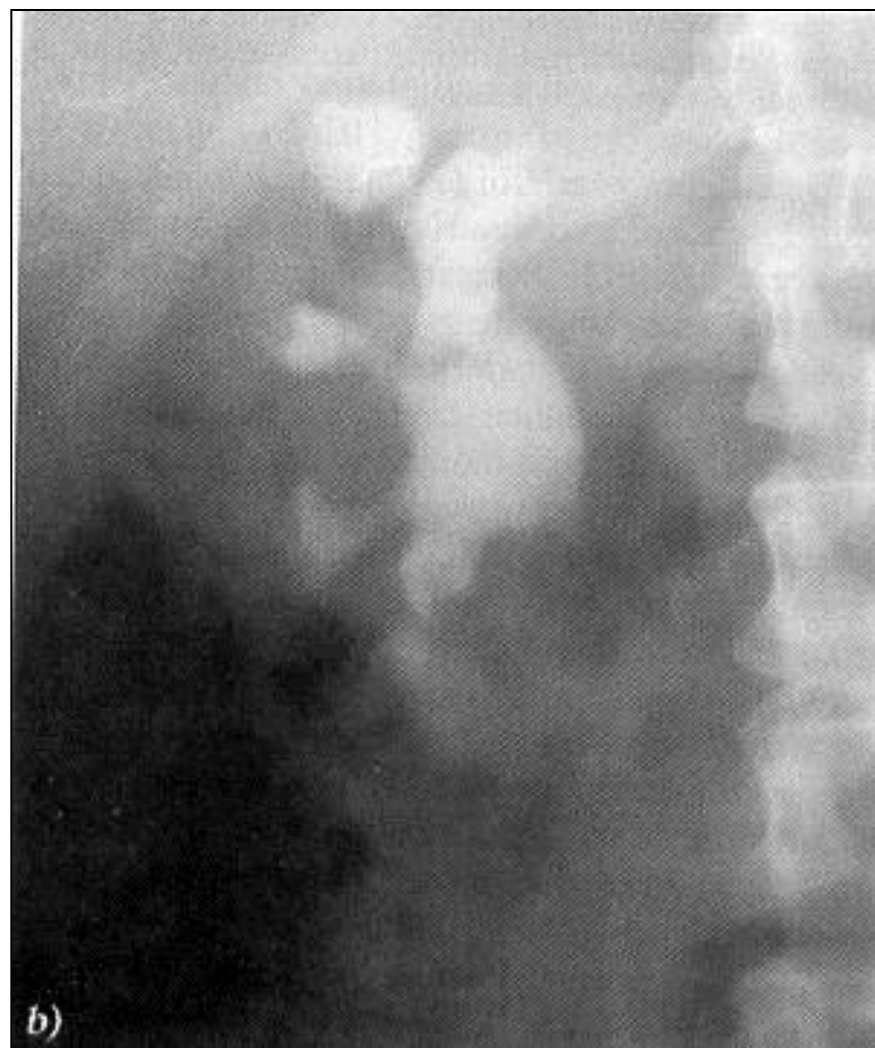
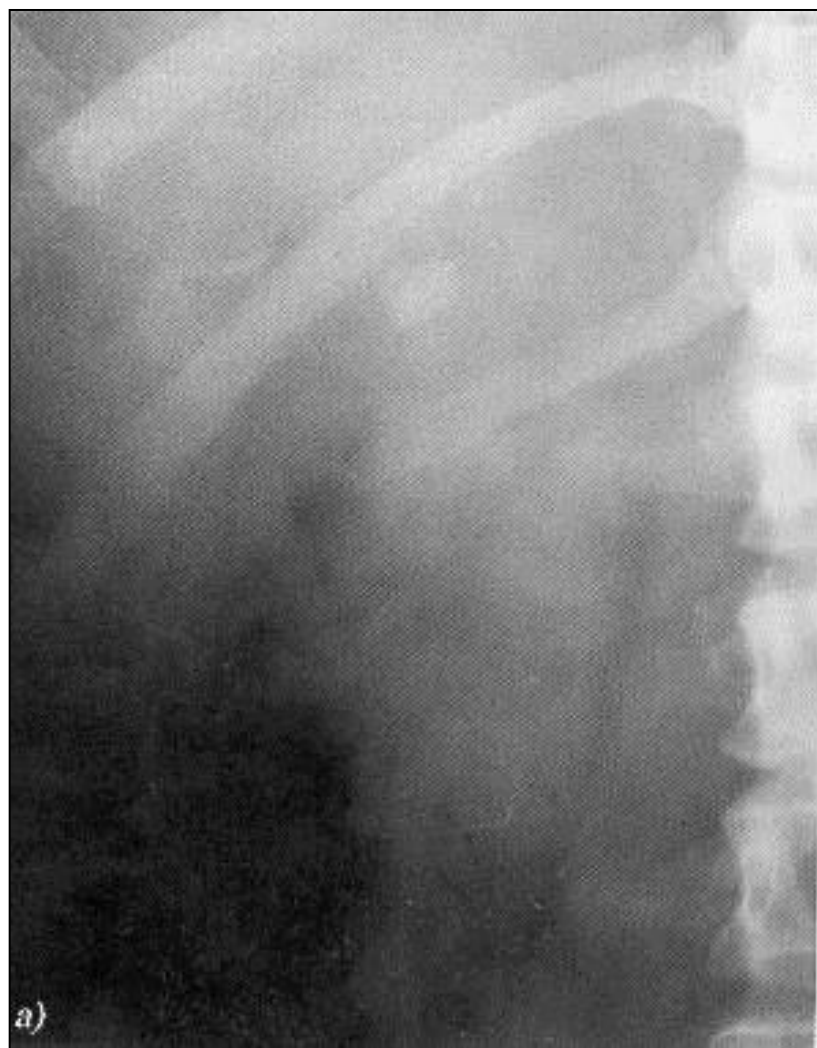
- **Akut has**

- Appendicitis
- Ectopiás graviditas
- Ovarialis cysta
- Béldiverticulum
- Epekő
- Ulcus
- Ileus

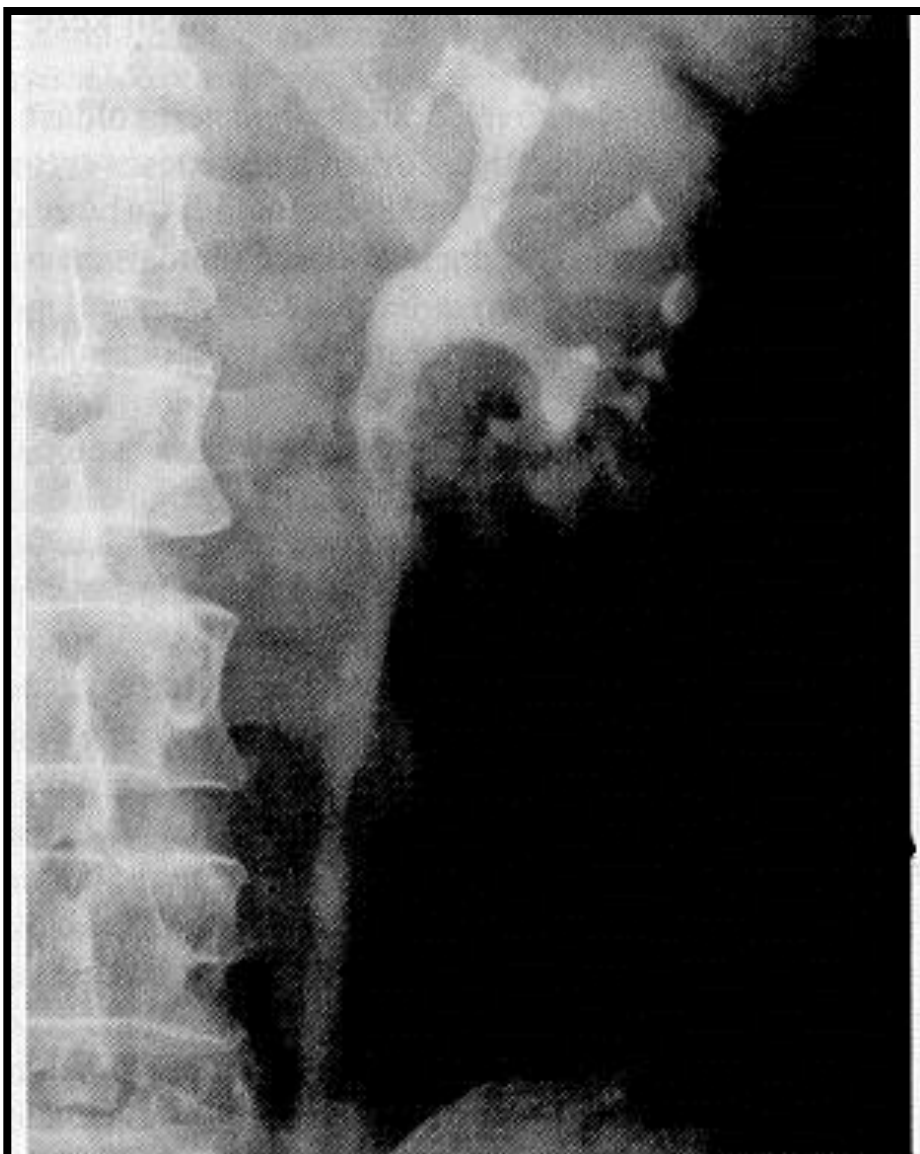
- **Aorta aneurysma**

- **Arteria renalis embolia**

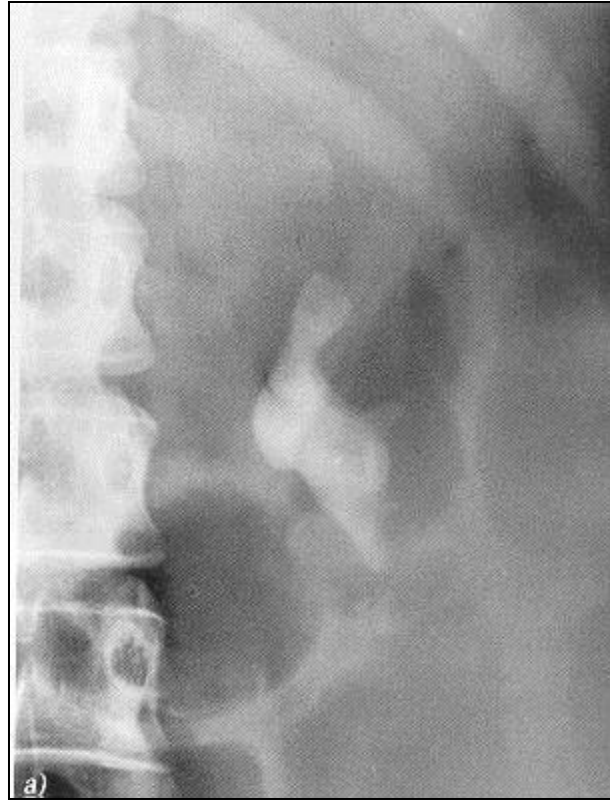
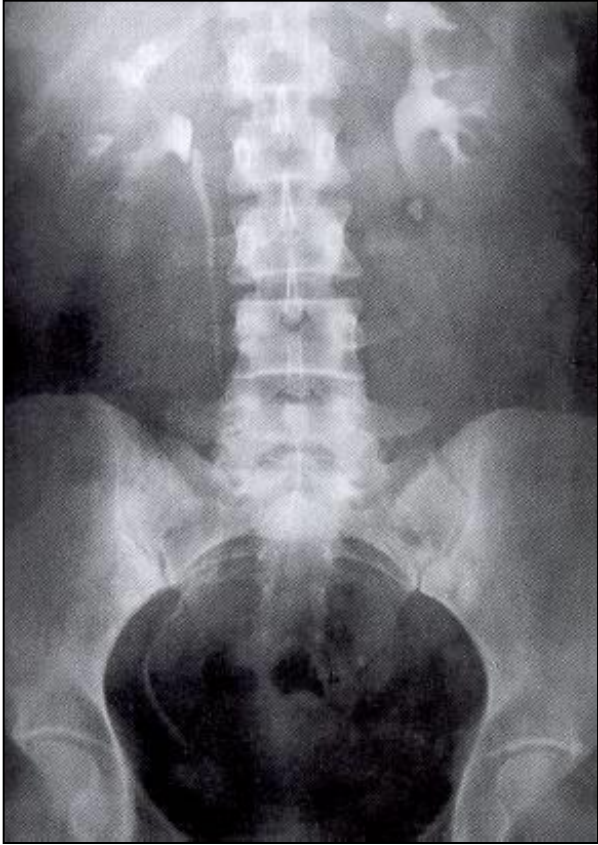

140. ábra. a) A 11. és 12. borda között a vesese felső pólusának megfelelően kb. 10 mm-es pozitív köárnyék; b) jól látható, hogy a kö a felső kehelybe nyúló diverticulumban helyezkedik el

145. ábra. Intravénás urográfián a pyeloureteralis határ alatt 2 db kis babnyi árnyékkiesést adó húgysavkő

A VESEKÖVEK KEZELÉSE

KONZERVATÍV: a spontán kőtávozás elősegítése - 5 mm-es nagyság alatt bő folyadékfelvétel, sima izomlazítók, alfa receptor blokkolók, az ureterperisztaltika fokozása-phytotherapeutikumok, non-steroidok

LÖKÉSHULLÁM - ESWL - KŐZÚZÁS: hegyes amplitudojú hanghullám-élő szövetben minimális veszteséggel terjed - a szilárd test határán roncsol.

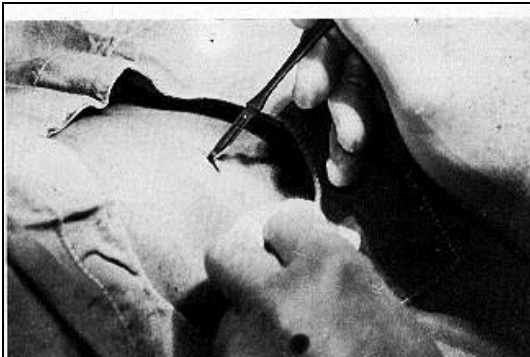
Többféle energiaforrás -
elektrohidraulikus
elektromágneses
piezoelektromos

alkalmazható a vesemedence és a felső és alsó szakasz ureterköveknél 1,5 - 2 cm nagyságig.

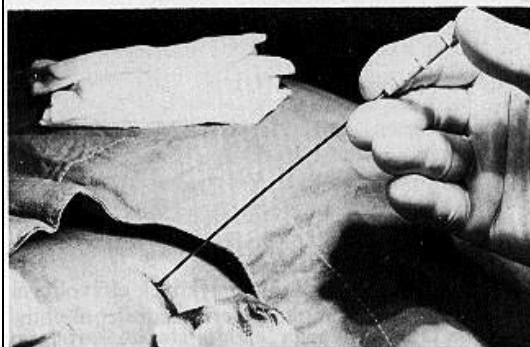
Célzás rtg és UH-val.

Kisegítő stentek - steinstrasse?

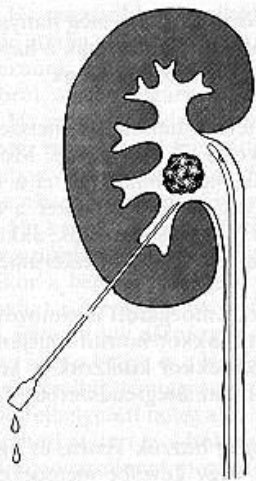
Eredményesség kb 80%-os

36. ábra. Centiméternyi bőrmetszés

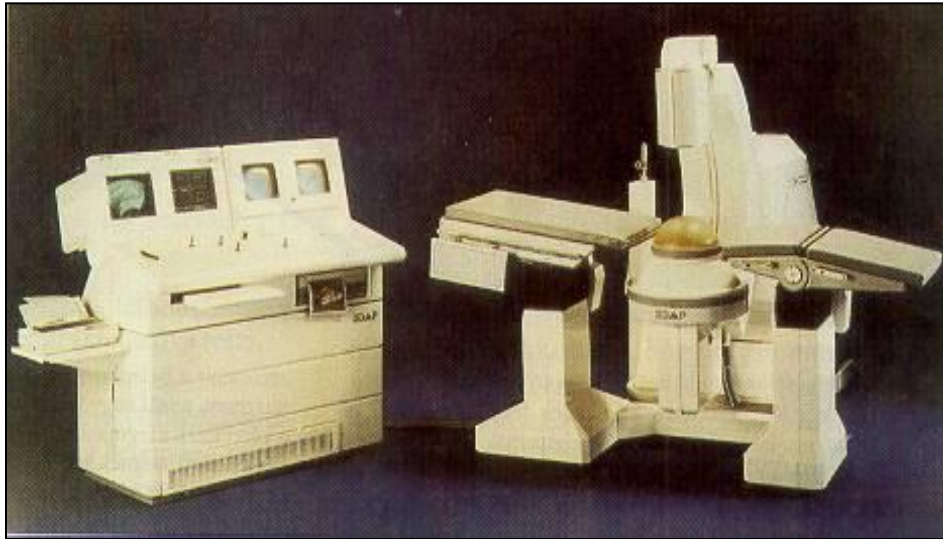
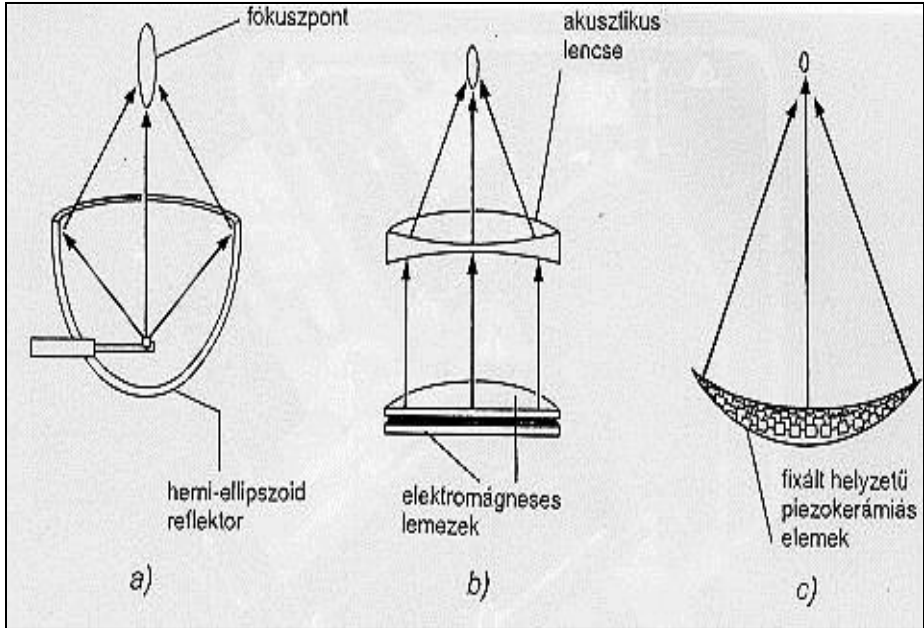
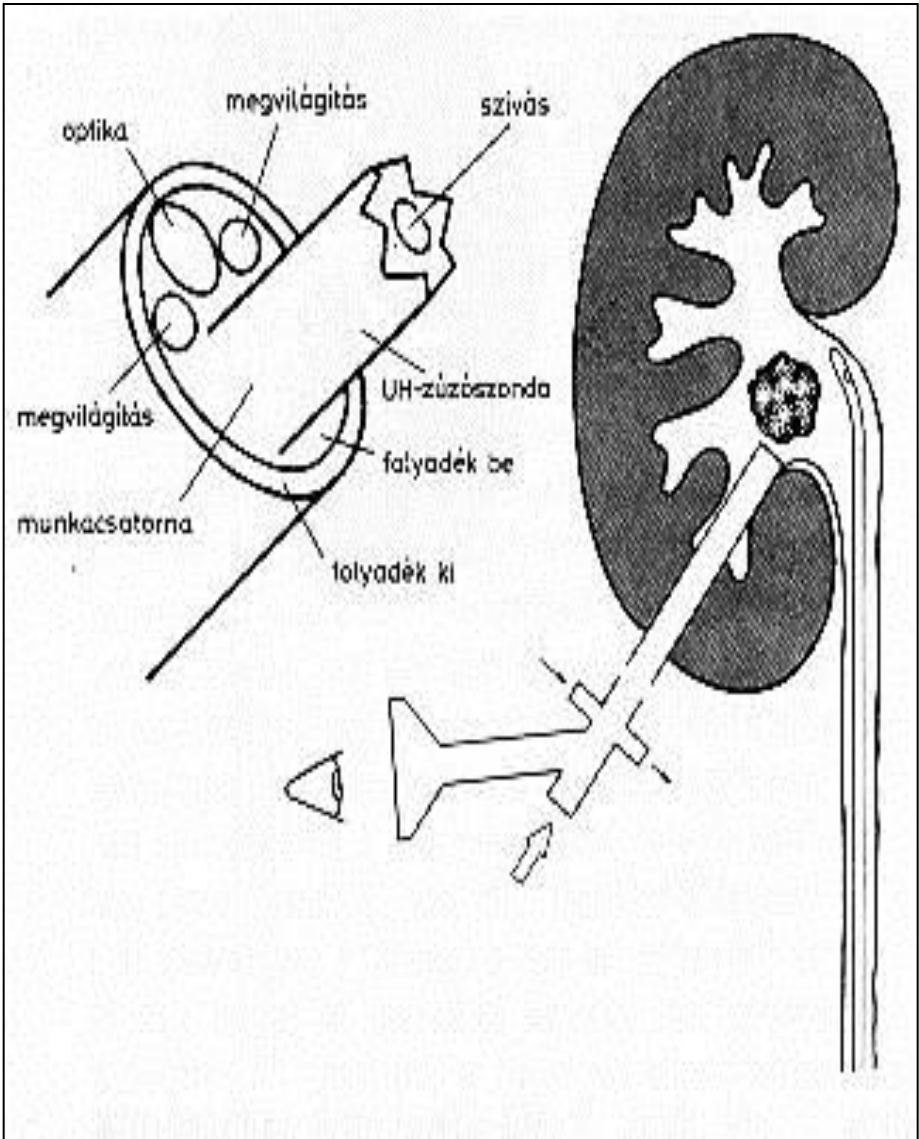
37. ábra. A punkciós tű bevezetése

38. ábra. A punkciós tű az alsó kehelytalpon hatol az üregrendszerbe

A vesekövek kezelési módját befolyásoló tényezők

Az üregrendszer

- Steril v.
- Inficiált
- Drainált v.
- Obstructív volta

A kő nagysága és/vagy helye

- < 2,5 cm
- > 2,5 cm
- Korallkő
- Alsó kehelykő

A kő keménysége

- Közepes keménységű
- „Kemény” (MCU)
Ca. Oxalat-monohydrat,
cystin, urat

Az anatómia

- Normál vagy
- Lithogen volta (nyílt műtét általában csak lithogenetikus tényezőként szereplő anatómiai rendellenesség esetén (hyadrocalyx, rendellenes ér, fejlődési rendellenesség)

A VESEKÖVEK KEZELÉSE

SEBÉSZI MEGOLDÁSOK:

1 Percutan nephrolithotomia:

a vesemedence feltöltése UK-n át az alsó kehely punkciója - majd tágítás optikai eszközzel a kő eltávolítása kb. 10 mm vagy zúzás után a törmelék eltávolítása több punkcióból a korallkő is eltávolítható szűkületek, elfolyási zavarok oka korrigálható

2 Nyílt műtét:

multiplex-nagy kő esetén - fejlődési rendellenesség marginalis nephrotomia
akut vesegennyedés vagy tályog

AZ URETERKÖVEK KEZELÉSE

Konzervatív: a spontán kőtávozás elősegítése
5 mm-es alsó szakasz kő esetén 70-80%-os esély

ESWL: első választandó megoldás
láz esetén előbb drainálás

Ureterorenoscopia:

távozási hajlamot nem mutató, ESWL-re nem reagáló kő esetén hatásossága a nagyságtól, helyzettől, összetételtől függ.
Legeredményesebb az alsó szakaszon 60-80%
a felső szakaszon a visszalökés és PCNL

Nyílt műtét - laparoscopos kőeltávolítás:

nagyméretű, beékelte vagy szövődményes kő

A cystinkő - congenitalis tubularis transzport zavar következménye
fokozódik a cisztin, lizin, arginin, ornitin kiválasztása a
rossz oldékonyságú cystinből kő képződik már az
élet első hónapjaiban manifesztálódhat autosom recesszív
öröklődés - mindkét szülő hordozhatja, de ha az egyik
cystinköves akkor az utódnak 25 % esélye van.

Előfordulása

- az összes köves beteg kb. 1 - 2 %-a
- gyermekkori kövek 6 - 8 %-a
- USA-ban kb. 15.000
- hazánkban kb. 600 beteg

- Diagnózisa** :
- családi anamnézis - ha van a beteg vizsgálendő !
  - vizeletüledékben hexagonális kristályok
  - 24 órás vizelet kromatográfiás vizsgálata
  - UH
  - natív felvétel - halvány poz. árnyék

- Prevenció :**
- diéta - vegetáriánus vagy csökkentett fehérjebevitel
  - hidrálás - 3 - 4 l folyadék - éjszaka is !
  - D-penicilmanin - Bianodin - sok mellékhatás
  - alfa-merkaptopropionilglycine -Thiola - jobban oldható
  - captopril - Tensiomin - csökkenti a kiválasztást
  - alkalizálás pH 7 - 7,5 Blemaren
  - a kis kövek is eltávolítandók

Összefoglalás :

- A cystinuriás beteg fokozott rizikójú a recidívára
- meglévő kő esetén non-invazív módszert válasszunk amíg lehet - vagy teljes kőeltávolítást akár invazív uton
- prevenció fontossága